

Metalls

SJ-234

Tossal del Moro 2014 (Castellserà, l'Urgell)

Continuem amb les feines d'excavació en el Tossal del Moro, en aquest cas excavant les sitges que hem identificat en la plaça (Zona 8 Sector 5). En una d'aquestes sitges, la sitja SJ-234 hem realitzat una troballa excepcional: una gran quantitat de metalls que podem vincular a l'exploració de la de la llana.

Tots els metalls apareguts els trobem a la UE: 8429. Les restes aparegudes les podem localitzar en el croquis que hi ha a continuació. En la següent taula hi ha el número d'objecte del croquis, amb la UE a la que pertany i sobre quin objecte és tracta.

Nº	UE	Nom de bossa amb fragments	objecte	Nº	UE	objecte
11	8530	Puntes 1 i 11	Cardador	2	8540	Urna
5	8531	Puntes 2	Cardador	1	8541	“L”
10	8532	Puntes 3 i 7	Cardador	3	8542	“L” amb cargol
8	8533	Puntes 3 i 8	Cardador	3	8543	“L” amb cargol
9	8534	Puntes 4 i 5	Cardador	3	8544	“L” amb cargol
7	8535	Puntes 4 i 6	Cardador	3	8545	“E”
4	8536	Puntes 9	Cardador	3	8546	“E”
6	8537	Puntes 10	Cardador	3	8547	“E”
12	8538	Puntes 11 i 1	Cardador	3	8548	Ferro allargat
13	8539	Ferros indeterminats 2	Tisores	3	8549	Ferro allargat

La sitja es troba escapçada i forma part d'una fase constructiva de la que es conserven pocs testimonis dins el jaciment. El conjunt de metalls el formen diferents estris, la majoria relacionats amb el tractament de la llana. Trobem des de unes tisores de xollar ovelles fins a cardadors per netejar la llana. Concretament ha sortit:

- 9 cardadors de llana fets de ferro i fusta. Hi ha un conjunt de 3, un segon conjunt de 4 i dos cardadors individuals. Estan disposats de manera regular (alguns amb les pues apuntant cap amunt i altres amb les pues apuntant cap avall, el més curiós és que no n'hi ha cap amb les pues horitzontals). Aproximadament fan entre 12-13 cm de llargada, uns 5.5-6 d'amplada i 10.5-11 d'alçada. Les pues semblen que estarien clavades a un tac de fusta; formarien dos files amb un nombre de pues que falta concretar però aparentment tindrien entre 8 i 12 pues per fila. Posteriorment el tac de fusta era recobert per una fina capa de ferro. Creiem que seria per conservar millor la fusta i evitar així el seu deteriorament, cal destacar que dels 9 cardadors hauria un que no tindria aquesta fina capa de ferro que cobriria el tac de fusta. A continuació hi ha fotografies dels cardadors i un croquis. L'estat de conservació dels cardadors és força bo. La majoria dels cardadors conserven el tac de fusta mineralitzat degut a l'òxid de ferro.

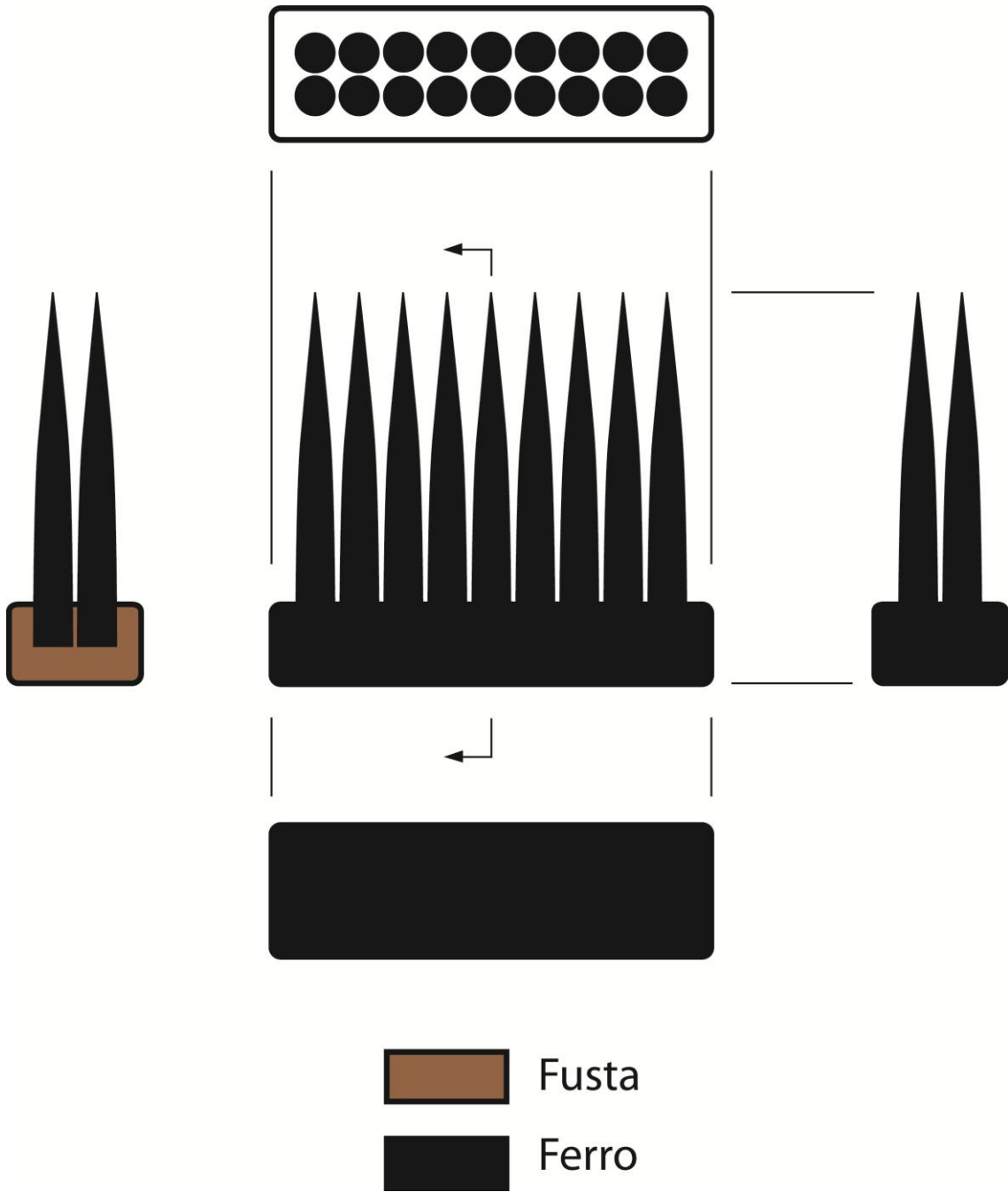
Cardador aparegut de manera individual corresponent a la UE 8530.

Conjunt de quatre cardadors (UE 8532, 8533, 8534 i 8535) apareguts al costat del que hem vist en la fotografia anterior (UE 8530).

Podem veure el cardador aparegut individualment al costat del conjunt de 4 cardadors (UE 8530, 8532, 8533, 8534 i 8535).

Croquis orientatiu dels cardadors vistos anteriorment

- 1 urna de ferro amb base reblada de coure (UE 8540). Perfil cilíndric amb vora reentrant, la base està formada per una placa de coure reblada al cos de la peça. S'observen algunes reblades més de coure a les parets de la peça. Ha aparegut propera a diversos cardadors. Aproximadament fa uns 21 cm d'alçada amb un diàmetre de 14 cm a la base i uns 8 a la vora. L'urna està parcialment esclafada però el seu estat de conservació és òptim. Degut a l'òxid de ferro també hem vist que és conservaven restes de fibra vegetal, resta fer un estudi més acurat però creiem que algunes de les fibres podrien tractar-se de palla.

Detall de la urna.

Restes de les fibres vegetals, a la primera imatge són indeterminades i en la segona s'observen les traces del que podria ser palla.

- 1 tisora per esquilar de ferro (UE 8539). Les tisores ja ens apareixen mineralitzades fet que fa que augmenti el seu volum i no tinguin consistència per poder-les manipular. El seu estat de conservació no és tan bo com el dels cardadors o l'urna. Estarien fetes amb una sola peça. trobem les dos fulles unides per un pont arquejat retractil.

Tisores de xollar un cop excavades, s'aprecia el mal estat de conservació.

- 1 angle de ferro (UE 8541) en forma de "L" aparegut al costat de l'urna (UE 8540), apareix força ben conservat. La seva funcionalitat no està definida. La part llarga faria uns 14 cm i la curta uns 4.
- 3 angles de ferro (UE 8542, 8543 i 8544) en forma de "L" similars a la UE 8541. No seria la mateixa peça degut a que en l'extrem oposat al de l'angle trobem un espiral, a més cal destacar que la secció en la banda de l'espiral és menor en comparació amb la de l'altre extrem on hi ha l'angle. Degut a l'estat de conservació no podem dir amb certesa si tindrien una secció rectangular o cilíndrica.

- 3 eines de ferro (8545, 8546 i 8547) indeterminades en forma de "E". Aproximadament fan uns 10 cm en la part més ampla i uns 7 en la més estreta. La llargada de les puntes no és la mateixa en els tres individus. La seva funcionalitat és desconeguda.
- 2 barres de ferro (UE 8548 i 8549) de secció indeterminada. L'estat de conservació és molt dolent. És desconegut la seva llargada total, la secció que tindrien i la seva funcionalitat. Aproximadament fan entre uns 25-30 cm de llargada.

A més dels materials exposats anteriorment, també s'ha trobat l'element passiu d'un molí rotatori, una pica de pedra, diversos claus, fragments ceràmics i carbons. Tots els elements encara resten a l'espera de ser estudiats. Tots els elements metàl·lics comentats han estat extrets de manera curosa per un equip de restauració amb tècniques extractives precises degut a la seva fragilitat. Un cop extrets es consolidaran per tal de poder-los documentar i estudiar.

Desconeixem la causa de l'aparició d'aquest important conjunt, en òptim estat, en l'interior d'una sitja. Actualment hi ha dos hipòtesis que prenen força: la primera, considera que aquestes restes es van abocar en l'interior de la sitja com a residus, ja que es troba en un estrat d'abocament de cendres. La segona, considera que es tracta d'un amagatall puntual d'aquest estris degut a que tots ens apareixen propers a les parets de la sitja seguint un ordre fent pensar en que estarien dipositat de manera acurada.